

100 DNÍ ŠTĚSTÍ

FAUSTO BRIZZI

„Nejtracenejší ze všech dní je ten, v němž jsme se nezasmáli.“

NICOLA DI CHAMFORT

100 DNÍ ŠTĚSTÍ

100 DNÍ ŠTĚSTÍ

FAUSTO BRIZZI

Original title: Fausto Brizzi: CENTO GIORNI DI FELICITÀ

Copyright © 2013, Giulio Einaudi editore s. p. a., Torino

Czech edition © Fortuna Libri, Praha 2014
Translation © Alena Jíchová, 2014
Cover photo Iakov Kalinin/iStock/Thinkstock
Cover design © Kryštof Doležal

Vydalo nakladatelství Fortuna Libri.

www.fortunalibri.cz

Odpovědná redaktorka Hana Müllerová
První vydání

Všechna práva vyhrazena

Žádná část této publikace nesmí být reprodukována, ukládána do informačních systémů
nebo rozšiřována jakýmkoli způsobem, ať už elektronicky, mechanicky,
fotografickou cestou nebo jinými prostředky bez souhlasu majitele práv.

ISBN 978-80-7321-873-7

Claudii, mému všemu

Kdybych byl bohatý, strávil bych velkou část dne natažený v měkoučkém křesle přemýšlením o smrti. Jsem ale chudý, a můžu o ní přemýšlet jenom v útržcích času, nebo potají.

CESARE ZAVATTINI

Nejdůležitější dny mého života byly tři. Abych žádnému z nich neublížil, vypočítám vám je v důsledném chronologickém pořadí.

Tím prvním byl pátek 13. října 1972. Pátek třináctého.

Toho dne se v Andách zřítil fokker s pětáctýřiceti pasažéry, kteří se pak navzájem pojídali, aby přežili, a Antonio a Carla, tedy tatínek a maminka, tehdy osmnáctiletí, mě počali v trapném běžovém Citroënu Dyan. Zaparkovali tenhle svůj draho-kam, už tehdy historický model, na periferii na místě, které bylo podle římského územního plánu používáno párečky jako ložnice. Kolem nich kosmické prázdno, pár znuděných a prochladlých ledniček, melancholická škytající lampa a vrakoviště s hromadami rezignovaných aut.

Dokonalé kulisy pro začátek lovestory.

Antonio a Carla se seznámili toho odpoledne na oslavě narozenin jistého Manrica, obézního a upoceného šprta z Frascati, který za maminkou marně doleжал už od střední školy. Právě odmítla jeho žádost, aby si s ním zatančila ploužák na nyvou melodii mladého Eltona Johna, pak uviděla tatínka, který na ni zpovzdálí zíral, a skoro se udusila toustem s tuňá-kem, majonézou a rajčetem. Po pravdě řečeno táta byl přesně

ten typ, aby se holka udusila toustem s tuňákem, majonézou a rajčetem. Vysoký, hubený, mazaný, hrál na elektrickou kytaru a skládal rockové kousky bezostyšně okopírované podle horších písniček Stonů. Vypadal jako bratr Seana Conneryho, ale navíc měl jizvu na tváři, takže byl ještě tajuplnější a záhadnější než 007. Co se týče té jizvy, dokázal oblbovat publikum celé hodiny. Záleželo na typu posluchačů: pořídil si ji buď během krvavé bitky na trhu v Ciudad de Mexico, nebo to byl následek rány nožem od žárlivého bergamského ragbisty, kterému nasadil parohy, nebo rány láhvi od Franka Sinatry, který mu záviděl pěvecký talent.

Táta byl profesionální lhář takového kalibru, že kdyby chtěl, stal by se snadno předsedou vlády. Pravdu jsem znal jenom já, díky důvěryhodnému sdělení nebezpečné apulijské špionky, totiž mé tety Piny: když byly tátovi asi tři roky, spadl z trojkolky a rozsekal se na chodníku. Každopádně krásný Antonio odvážel každý večer v citroěnu jinou pasažérku. A toho večera přišla řada na maminku, svedenou, ale ne opuštěnou, protože v okamžiku vrcholné rozkoše narazila do Antoniova vozu červená fiatka pětistovka. V ní seděli dva napůl opilí dvacetiletí kluci z Frosinone, netušící, že nejvyšší měrou přispěli k protržení ochrany a následně k mému vstoupení na jeviště života. Takže, chlapci, ať jste dneska kdekoli, ve Frosinone nebo na Marsu, což je vlastně totéž, děkuju vám.

V ten pátek třináctého jsem přistál na planetě Zemi jako nezvaný host, ale to nebránilo Antoniovi a Carle, aby mě měli poměrně rádi, aspoň dokud zůstali spolu. To je ale jiný příběh, navíc nekonečně smutný. Až na to budu mít náladu, povím vám ho.

Druhý důležitý den v mém životě bylo 11. září 2001. Zatímco všichni seděli u televize a znovu a znovu se dívali na zá-

běry dvou Boeingů 767, které se rozbíjely o newyorská dvojčata a nabízely světu novou záhadu a Američanům nového nepřítele, já jsem seděl v restauraci nad mořem se všemi svými dlouholecnými přáteli a s Paolou, ženou svého života. Byla to klasická letní večeře, domluvená týdny předem, ale ve skutečnosti to nebyla jen tak nějaká rybí grilovačka: chystal jsem se požádat Paolu, aby se za mě provdala, jenže ona to vůbec netušila. A mí přátelé taky ne.

Domluvil jsem se s jedním postarším číšníkem na prostičké a romantické pantomimě. Výměnou za dvacet eur spropitného zhasne světla, pustí naší písničku (což je pro úplnost *Always On My Mind* v podání stálezeleného Elvise) a triumfálně přiveze obrovský dort Mimóza se snubním prstenem položeným na plaketce z extrahořké čokolády.

Vědecká příprava, navíc provázená štěstím: noc tak hvězdná, až vypadala jako z betléma, tak upřímná srdečnost přátel, že připomínala reklamu na likér, větřík tak příjemný, jako by to byl ventilátor samotného pánaboha. Všechno dokonalé. Téměř.

Nevzal jsem v úvahu Umberta.

Umberto je – bohužel – můj nejlepší přítel, veterinář, o němž se na následujících stránkách bude dlouze vyprávět.

Když se objevil dort, vystřelil ze židle, ukradl čokoládovou plaketku a přitom zahlaholil: „A tuhle si, vážení, sním já!“

Výsledek: zlomil si o prstýnek stoličku.

A pak zubařská pohotovost a sbohem, kouzelný a nezapomenutelný romantický okamžik.

I přes tuto nešťastnou příhodu mi Paola řekla ano.

Vzali jsme se na začátku příštího roku v gotickém kostelíku nedaleko Milána, a je to jedna z mála věcí, jichž jsem nikdy nelitoval.

Paola je hlavní postavou mého života. A podle mě si její interpretace manželky zaslouží nejmíň jednoho Oskara.

Pokud vám to nebude vadit, o kousek dál vám o ní budu chvíli povídat.

Třetí nezapomenutelný den byla neděle 14. července 2013, přesně týden po mých čtyřicátých narozeninách. Musel jsem okamžitě vytušit, že to bude mimořádný den, protože mi výstup neukradly žádné slavné letecké katastrofy.

Byla to taková zbytečná, tropicky horká neděle, během níž se nestalo nic hodného zmínky. Pokud opomineme skutečnost, že jsem se přibližně ve 13.27 zhluboka nadechl a zemřel.

Já vím, už jsem vám prozradil finále, a vy teď nebudete mít chuť si přečíst zbytek knihy. Takže, protože četba už je zkažená, ale vzhledem k tomu, že jste si knihu už koupili a bylo by trapné, abyste se zarazili na straně 12, řeknu vám i jméno vraha. Ano, i přesto, že tohle není detektivka Agathy Christie, je tu vrah. Dokonce bych řekl sériový vrah, vzhledem k tomu, že nezabil jenom mě, ale miliony lidí, což mu může závidět Hitler i Hannibal Lecter. Každoročně je zhruba třetina úmrtí, která postihnou lidstvo, jeho dílem. Statistiky říkají, že je na prvním místě jako příčina smrti v západním světě. Zkrátka jsem v dobré společnosti.

Dotyčný vrah nemá příjmení, jeho jméno se zkracuje, je zodiakální a málo zábavné: rak. Někdo mu říká „tumor“ (což znamená v latině zduření, zatvrdnutí nebo otok, vida, k čemu slouží latina), lékaři zase „neoplazma“ (což v řečtině znamená novotvar, hle, k čemu je dobrá řečtina). Já jsem mu ale vždycky říkal „přítel Fritz“, aby mi připadal bližší a míň agresivní.

Tohle je příběh o tom, jak jsem prožil posledních sto dní mého pobývání na planetě Zemi ve společnosti přítele Fritze.

A o tom, jak to byly, navzdory všem předpovědím a veškeré logice, ty nejšťastnější dny mého života.

Shrnutí předchozích částí

V tomto okamžiku je nutný malý krok zpět, tedy stručný souhrn mé existence do doby před pár měsíci, jinak je těžké pochopit, co se děje, něco jako kdybyste se dívali až na šestou řadu seriálu *Ztraceni*.

Zkusím nebyt příliš nudný, nejdřív vám vypovím hlavní události svého života, pak k nim přiřadím osoby, a nakonec si dovolím, pokud mi to dovolíte vy, pár komentářů a neurovnaných úvah. Tak se dostaneme brzy k věci, tedy ke dni, kdy přítel Fritz zaklepal na mé dveře.

Mé křestní jméno je Lucio, které se v hitparádě hnusných jmen umístilo na sedmém místě po jménech Pino, Rocco, Furio, Ruggero, Gino a nepřekonatelném Gennarovi. Moje matka byla fanynkou v pánu zesnulého Battistiho, který v těch letech vyzpěvoval z juke-boxů *La canzone del sole*, a tak byl navždy vybrán můj autogram: Lucio Battistini. Je vám to jasné? No právě, ta skutečná ironie je v příjmení mého otce: Battistini! Chápete už, proč můj život připomínal drápání se do kopce? Dovedete si představit kluka ze sedmdesátých let, uhrovitého tlustoprda s jogurtáky na očích, co se jmenuje skoro stejně jako nejznámější italský zpěvák, a připustte: taky byste si ze mě dělali srandu.

Přiznávám, byl jsem zakomplexovaná, nešťastná nula. Dneska by mě pojmenovali stručněji a téměř něžně: exot. Měl jsem všechno, co odpuzovalo holky jako manzoniánský šířitel morové nákazy, i vášně pro komiksy, filmové horory a písničky zpěváků, kteří spáchali sebevraždu. Měl jsem v životě pouze dvě reálné možnosti: buď se stanu počítačovým géniem, vymyslím v garáži operativní systém a vydělám miliardy dolarů, nebo samopalem vystřílím supermarket. A až se moji sousedé, příbuzní a přátelé dozvědí tuhle zprávu, bez jakéhokoliv rozrušení ji klidně okomentují: „Vlastně byl vždycky divnej.“

Jenže já si našel třetí cestu a z ošklivého káčátka, jímž jsem byl, jsem se změnil v labuť. Ne superlabuť z pohádky, ale obstojný exemplář se zcela dostačující sebedůvěrou. Ve čtrnácti letech jsem zhubl dvacet kilo, především díky překotnému hormonálnímu uragánu, začal jsem nosit kontaktní čočky (vytvořené, což nikdo neví, podivínským německým optikem, jistým Adolfem Gastonem Eugenem Fickem, skutečným géniem dvacátého století, ale vynalezené o dobrých čtyři sta let dřív Jeho Veličenstvem Leonardem da Vinci). Tři roky nato, to jsem ještě ani nebyl plnoletý, jsem se stal nejmladším italským šampionem ve vodním pólu, v Sérii A, ne, to není vtip. No, toho roku jsem byl jenom druhý brankář a skoro pořád jsem zahříval v koupacím plášti lavičku, ale dva kousky zápasů jsem odehrál, dokonce jsem i proměnil jednu penaltu, takže ten titul je platný.

Plavání jsem vždycky miloval, hlavně motýlka, kterému všichni odmala říkáme „delfín“ vzhledem k vrozenému logickému uvažování, protože motýli neplavou. Nikdy jsem se nestal šampionem, což způsobil konflikt zájmů s mou druhou velkou a opěťovanou láskou: chlebem s máslem a marmeládou. 110 kalorií krajíček chleba + 75 máslo + 80 marmeláda, celkem 265 kalorií. Nerovný boj.

Jen s obtížemi jsem zůstal obdařený pekáčem buchet dalších deset let, pak, když se mi blížila šestadvacítka, jsem přestal závodně sportovat. Příčinou byla havárie na vespě, která mi poničila kolenní vaz a neodvolatelně rozšířila pas. Podle mé nesympatické osobní váhy jsem nabral těch dvacet kilogramů, které jsem ztratil v pubertě, a možná ještě nějaké navíc. Zkrátka se ze mě stal humanoid Žvejkal o výšce metr devadesát a váze sto deset. A tak mě neznervózňujte a čtěte dál.

Klasické lyceum, vodní pólo, diplom ze střední tělovýchovné školy, příznivci zvané Isef. V osmadvaceti jsem našel stálou práci ve fitness centru. Ne v tom zářícím a dokonalém z filmů s Johnem Travoltou, ale v obyčejném místním, zastrčeném v suterénu domu na odpudivém sídlišti z padesátých let. Je v něm i minibazének s vybledlými modrými kachlíky, které sní o tom, že se znovu narodí a zjistí, že jsou nalepené v *pool infinity* nějakého karibského Valturu. Jsem – slavnostní fanfára, děkuju – trenérem plavání, aerobiku, NBH (rozumějte „nohy-břicho-hýždě“) a především aqua aerobiku. Někdy funguju taky jako osobní trenér, když o to někdo požádá, obvykle ženy v domácnosti velikosti XL, které odolávají nevyhnutelné liposukci. Shrnuto: snažím se vydělávat si na chleba vlastníma rukama, které jsou neustále cítit chlorem. Ostatně, víte, že pach chloru – který všichni známe už od malička – vzniká chemickou reakcí chloru s močí plavců? Čím silnější pach cítíte, tím méně byste se *měli* nořit do bazénu. A netvrďte pak, že jsem vás nevaroval.

Zkrátka a dobře, já, který jsem snil o olympijské medaili na své hrudi v úloze kapitána *azzurri*, burácející hymně Mameliho a husí kůži, jsem se musel spokojit s prací, kterou pro mě vybral život. S šesti hodinami denně strávenými v suterénní tělocvičně, kde se pach dřiny magicky mísí s vůněmi z přilehlé

vietnamské restaurace. Ve volném čase se mi ale podařilo splnit si jeden svůj malý sen: trénovat nevelké družstvo vodních pólistů. Všichni jsou to kluci mezi čtrnácti a patnácti lety, v nejhorším věku. Vybral jsem si je na lyceu, kde vyučuje moje manželka, a trénuju je v městském bazénu pár odpolední v týdnu s výsledky dosti neuspokojivými. Loni spousta úsilí a spousta obdržných gólů. V mistrovství provincie naší kategorie jsme se umístili na úžasném předposledním místě, naštěstí se nedá sestoupit, protože nižší třída už není. Letos se ale držíme v polovině tabulky, bez bázně a hany. Samozřejmě si nemůžu stěžovat, vštěpovat dětem lásku ke sportu je nejhezčí věc na světě.

Tohle je můj život z hlediska profesního, a pak je tu ta důležitější stránka, kterou jsem vám už naznačil: moje rodina. Paolu jsem poznal ve svých dvaceti, v jedné pivnici, byla to kamarádka kamarádky mé kolegyně z Isefu. Kamarádky kamarádek mých kolegyně z Isefu byly obvykle nemastné neslané vyzábliny. Ale když vešla do restaurace Paola, jako by byla obtažena fosforeskujícím zvýrazňovačem, tak vynikala nade všemi přítomnými ženami. Žlutá linka jí objížděla obrys celého těla a podtrhovala ho jako všechno, co se nemá zapomenout. Jako věty, které se máte naučit nazpaměť. Deset minut nato už jsem ji vypočítavě pozval na zápas ve vodním pólu (a pak jsem na kolenou prosil svého trenéra, aby mě nechal hrát aspoň dvě minuty). Tehdy jsem ještě nebyl profesionál a ona pracovala v malé cukrárně svých rodičů, což pak časem přispělo základním způsobem ke ztrátě mé optimální váhy a taky mého pekáče buchet. Specialitou cukrárny je smažená ciambella s cukrem. Voňavý, měkký kousek těsta s chutí dětství. Je to tradice, která se drží třicet i více let. Oscar, Paolin otec, napůl vytahuje roletu už ve dvě v noci, a tak se trasteverští flákači a nočňátka můžou zakousnout do ještě horkých a mastných ciambell. Teď, když

už tu není jeho žena, zůstal v cukrárně jenom on s jedním pomocníkem, který se pořád směje, a Paola vystudovala filozofickou fakultu a získala, potom co si prožila nějaký čas nejistoty, místo na lyceu.

Po několika měsících naší love story (první měsíce jsou vždycky nejlepší, to vědí všichni) jsem si od ní nechal šikovně dát kopačky, tak jak to umějí jenom muži, abych mohl flirtovat s jistou Monikou, kredenciózní studentkou z Marek, která se zabývala psychologií a nenáviděla depilaci podpaží.

Na osm let jsem Paolu ztratil z očí. Láska je pouze otázka souzvuku a nám to spolu tehdy neladilo: ona už si přála založit rodinu, zatímco mým snem bylo ošukat všechny ženy v plodném věku na světě, ať už depilované nebo ne. Dva těžko slučitelné požadavky.

Pak nás jednoho dne osud znovu svedl dohromady ve frontě v jednom supermarketu. Po pravdě díky přeměně „dlouhé plavé hřívy“ na „kaštanové mikádo“ jsem ji napřed vůbec nepoznal a rozprávěl jsem s ní deset minut přesvědčen, že je to neteř přítelkyně mé babičky. Ale nikdy jsem jí to neřekl.

Okamžitě jsem ji pozval na večeři a oprášil jsem svou ohraňnou techniku čtení z karet. Hned vám to vysvětlím.

Na Piazza Navona pracuje jedna stará kartářka, už místní starožitnost, teta Lorenza. Má balíček opotřebovaných tarokových karet, bílé vlasy stažené do drdolu a skvělou vyřídilku. Neví ani ťuk o budoucnosti, ale dokáže oblafnout každého, hlavně díky podvodu. Já jsem ji vždycky využíval, abych udělal dojem na dívky. Taktika byla následující (klidně ji používejte, nemá autorská práva): romantická procházka po nejkrásnějším římském náměstí, chvilka klábosení o ničem, a zatímco procházíme kolem pultíku staré šejdířky, hodím jí potají papírek zmačkaný do kuličky. Na něm moje komplicka najde všechny životopisné údaje o dané dívce, o jejích chutích a těch málo

věcí, které o ní už vím. Při dalším okruhu kolem náměstí už vědomě zavedu řeč na téma „paranormálních“ záležitostí a tvářím se jako skeptik, pokud jim ona věří, a věřící, pokud je ona skeptická. Nastává fáze číslo dvě: vybidnu ji, ať si nechá číst z karet, jen tak pro legraci. Žádná žena na světě neodmítne. A tak teta Lorenza může předvést neuvěřitelnou rekonstrukci současného, minulého i budoucího života skeptické klientky. Minulost a současnost jsem jí napověděl já, budoucnost se nedá ověřit, zkrátka dojem „tajemna“ je garantován, zvláště když bude tvrdit, že „muž tvého života začíná na L“. L jako Lucio. Pokud dívka-pokusná myška už věřila na pátou dimenzi, stane se večer zásadní zkušeností jejího spirituálního života, pokud naopak pochybovala, je teď v šoku. V obou případech využiju jejího vykořelené psychiky: společná účast u paranormálního jevu nemůže než spojit naše duše, a obvykle i naše těla. Nevím, jestli si některá z dívek všimla toho švindlu, nicméně vás ujišťuju, že to funguje. Tomu, kdo mi tvrdí, že paranormálně je kolosální podvod, odpovídám, že ano, nikdo nepředpoví budoucnost... až na mě, když zavedu vyhlédnutou ženu na Piazza Navona. V té chvíli už vím, jak to skončí. A Paola nebyla výjimkou. Ale přísahám vám, že to bylo naposledy, kdy jsem ten podfuk použil. Toho večera, zatímco nás hladil západní větřík, jsme se podruhé poprvé políbili. Oficiálně jsme se zasnoubili a ani ne tři měsíce nato jsme už spolu bydleli v garsonce s výhledem na Tiberský ostrov. Nejklasičtější opětovné vzplanutí lásky. Ale tentokrát sladění a zamilování.

Jak jsem vám už řekl, vzali jsme se v kostelíku v milánské provincii, zasvěceném bičovanému a mučenému svatému Rochovi, a donutili jsme všechny pozvané Římany k povinnému přesunu. Ale za tím výběrem byl romantický důvod: asi o padesát let dřív měli ve stejném kostele svatbu můj dědeček a babička (z mamiččiny strany), slavní domovníci Alfonsina a Mi-